

Asia: VN/6567/2022

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta sekä hyvinvointialueen taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamisesta ja aikataulusta (valtioneuvoston asetus) (liitteet 1 ja 2)

Hyvinvointiala HALI ry kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan oheiset yleiset huomiot.

Väestön ikääntyminen ja kustannustason nousu asettavat sosiaali- ja terveysjärjestelmän haastavien päätösten eteen. Vaikeassa tilanteessa on ensiarvoisen tärkeää, että päätöksenteko perustuu faktoihin ja johtaminen tutkittuun tietoon. Lausunnon kohteena oleva hyvinvointialueen taloutta koskevien tietojen toimittamista koskeva asetus on tässä valossa tervetullut.

Olisi kannatettavaa, että kunnianhimon taso kerättävän tiedon kattavuuden osalta olisi alusta asti korkea. Mikäli toimitettavaa tietosisältöä laajennetaan vasta myöhemmin, tukee kerättävä tieto päätöksentekoa vasta tuosta hetkestä alkaen. Hyvinvointialueiden perustaminen ja toiminnan käynnistyminen tarjoaa historiallisen murroskohdan, jossa myös taloustietojen keräämistä tulisi katsoa alusta saakka uudella tavalla.

HALI ry korostaa, ettei tietojen kerääminen ole yksinomaan riittävää – tietoja on lisäksi sovellettava strategisessa suunnittelussa ja käytännössä. Tietojen keräämisessä onkin tärkeää huomioida se, että hyvinvointialueiden taloutta koskevat tiedot ovat läpinäkyviä ja vertailukelpoisia, sillä ainoastaan tällöin ne palvelevat päätöksentekoa ja johtamista. Kerätyt tiedot on tarjottava avoimesti, kustannuksetta ja reaaliaikaisesti koko yhteiskunnan käyttöön.

2. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän talousraportoinnin kokonaiskuvasta (esitetyt raportointikokonaisuudet ja niiden sisällöt) ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 3, 4, 5 ja 8, taulukkomallit)

HALI ry katsoo, että liitteissä 3 ja 4 tarkoitettujen tietojen toimittamisen ohella tulisi edellyttää julkisen sote-tuotannon kaikkien yksikkökohtaisten tietojen toimittamista. Vaihtoehtoisesti yksikkökohtaiset kustannukset voisi kerätä aluksi esimerkiksi vain valituista toiminnoista, kuten välimuotoisen asumispalvelun vuorokausihinnoista, tehostetun palveluasumisen toimintayksikkökohtaisesta vuorokausihinnasta, yleislääkärin 20 minuutin vastaanoton hinnasta, sairaanhoitajan vastaanoton hinnasta tai erilaisten digipalveluiden kustannuksista. Tarjoamalla hyvinvointialueiden päätöksentekijöille yksikkökohtaista vertailukelpoista tietoa mahdollistetaan toiminnan kehittäminen ja sote-järjestelmää koskevien haasteiden ratkaisu.

Nykytilanteessa vertailukelpoisen tiedon tuottaminen on haastavaa, eikä päättäjillä ole sitä käytössään. HALI ry on selvittänyt hoivapalveluiden hintoja Oulun, Kuopion, Salon, Porin, Nokian, Seinäjoen ja Pohjois-Karjalan sote-palvelujen kuntayhtymä Siun soten tiedoista vuoden 2020 osalta. Selvityksen mukaan yksityisen ja julkisen tuotannon hintaero niissä oli keskimäärin 33,5 prosenttia. Selvitystä tehdessä ilmeni myös se, että tietoa julkisen palvelun kustannuksista on vaikea saada. Tämä vaikeuttaa toimijoiden välistä vertailua. Asia on välttämätöntä korjata, jotta palveluista saadaan mahdollisimman laadukkaita. Sote-järjestämislain 29 §:n mukainen tietosisältö ei ole yksinään riittävä, sillä esimerkiksi edellä mainitut mittarit eivät siihen sisälly.

3. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän tilikartasta (liite 6)

-

4. Lausuntonne hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän palveluluokituksesta (liite 7)

-

5. Lausuntonne THL:n Sairaaloiden tuottavuus -kyselyn taloustietojen sisällyttämisestä raportointiin (ks. taulukkomallit, HHYTT, välilehti k-t01 THL:n erillistarpeet hyvinvointialueilta ja hyvinvointiyhtymiltä)

-

6. Lausuntonne teknisistä määritteistä ja pakollisuuksista (taulukkomallit ja tekniset taksonomia- ja tiedostopakettit, ks. linkit)

-

Laakso Ville
Hyvinvointiala HALI ry